

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

22. oktoober 2014*

Eelotsusetaotlus — Teenuste osutamise vabadus — Piirangud — Maksuõigusnormid —
Hasartmängude võitudest pärinev tulu — Välismaal saadud võitude ja liikmesriigi
hasartmänguasutustest saadud võitude erinev maksustamine

Liidetud kohtuasjades C-344/13 ja C-367/13,

mille ese on ELTL artikli 267 Commissione tributaria provinciale di Roma (Itaalia) 28. mai 2013. aasta otsustega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse 24. juunil ja 1. juulil 2013, menetluses

Cristiano Blanco (C-344/13),

Pier Paolo Fabretti (C-367/13)

versus

Agenzia delle Entrate – Direzione Provinciale I di Roma – Ufficio Controlli,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič, kohtunikud A. Ó Caoimh, C. Toader (ettekandja), E. Jarašiūnas ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: P. Cruz Villalón,

kohtusekretär: ametnik A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Blanco ja Fabretti, esindajad: advokaadid M. Rosa ja S. Cristaldi,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* G. De Bellis,
- Belgia valitsus, esindajad: L. Van den Broeck ja J.-C. Halleux, keda abistasid advokaadid P. Vlaemminck ja R. Verbeke,
- Euroopa Komisjon, esindajad: D. Recchia ja W. Roels,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlused käsitlevad seda, kuidas tõlgendada EÜ artikleid 46 ja 49, mis on nüüd ELTL artiklid 52 ja 56.
- 2 Taotlused on esitatud kahes kohtuvaidluses, mille pooled on vastavalt C. Blanco ja P. P. Fabretti ning Agenzia delle Entrate – Direzione Provinciale I di Roma – Ufficio Controlli (edaspidi „Agenzia”), seoses nende suhtes tehtud maksuotsustega.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiivi 2005/60/EÜ, rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta (ELT L 309, lk 15) artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunkt f sätestab, et direktiivi kohaldatakse kasiinodele.

Itaalia õigus

- 4 Vabariigi presidendi 22. detsembri 1986. aasta dekreeidi nr 917, millega kiidetakse heaks tulumaksuseaduse konsolideeritud versioon (decreto del Presidente della Repubblica n. 917 – approvazione del testo unico delle imposte sui redditi) (*Gazzetta ufficiale della Repubblica Italiana*, edaspidi „*GURI*”, regulaarne lisa nr 302, 31.12.1986) põhikohtuasja asjaolude asetleidmise ajal kehtinud redaktsiooni (edaspidi „DPR 917/86”) paragrahvi 67 lõike 1 punktis d on tulumaksuga maksustatava muu tulu hulka arvatud „üldsusele korraldatud loteriide, tarbijamängude, hasartmängude ja kihlvedude võidud ja osavus- või õnnemängude võidud”.
- 5 Selle dekreeidi artikli 69 lõige 1 täpsustab, et artikli 67 lõike 1 punktis d nimetatud auhinnad ja võidud „kujutavad endast tulu terve maksustamisperioodil saadud summa ulatuses ilma igasuguste mahaarvamisteta”.
- 6 Vabariigi presidendi 29. septembri 1973. aasta dekreeidi nr 600, millega kehtestatakse tulumaksu kindlaksmääramist käsitlevad ühtsed eeskirjad (*GURI* regulaarne lisa nr 268, 16.10.1973), artikli 30 esimene lõik sätestab:

„Õnne- ja osavusmängude võitudel, tarbijamängude, ennustusvõistluste ja kihlvedude võitudel, mille maksab välja riik, avalik-õiguslikud või eraõiguslikud juriidilised isikud ja käesoleva dekreeidi artiklis 23 nimetatud isikud, peetakse maks kinni, kusjuures maksukohustuse võib edasi kanda, välja arvatud juhtudel, kui teistes õigusnormides on maksu kinnipidamine juba ette nähtud. Maksu ei peeta kinni, kui [...] võitude koguväärtus ei ole üle 50 000 Itaalia liiri [25,82 euro]; kui võidu väärtus on suurem kui nimetatud ülemmäär, maksustatakse seda summat tervikuna.”

- 7 Nimetatud sätet ei kohaldata samas võitudele, mida maksavad Itaalia hasartmänguasutused, kuna nimetatud dekreeidi artikli 30 seitsmenda lõigu järgi sisaldub nende asutuste välja makstud võitudel kinnipidamisele kuuluv maks vaatamängumaksus, mis nüüd on muudetud meelelahutusmaksuks, mis kehtestati 26. veebruari 1999. aasta seadusandliku dekreediga nr 60 (*GURI* nr 59, 12.3.1999, lk 5).

- 8 Lisaks on vabariigi presidendi 26. oktoobri 1972. aasta dekreeidi nr 640 meelelahutusmaksu kohta (decreto del Presidente della Republica n. 640 – imposta sugli spettacoli) (*GURI* regulaarne lisa nr 292, 11.11.1972), mida on muudetud 26. veebruaril 1999. aasta seadusandliku dekreediga nr 60, artikli 3 kohaselt lõbustusmaksu tasuma kohustatud hasartmänguasutused vabastatud kohustusest kanda see maks pealtvaatajatele, osalejatele ja panustajatele edasi. Maksustatav summa moodustub üldsusele müüdud pääsmete eest saadud summast, mängutasude ja mängijatele välja makstud võitude päevasest positiivsest vahest ning mis tahes muust sissetulekust, mis on seotud mängude korraldamisega.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimus

Kohtuasi C-344/13

- 9 Agenzia tegi C. Blanco suhtes 1. detsembril 2011 kolm maksuotsust, mille kohaselt oli C. Blanco jätnud maksustamisaastatel 2007 kuni 2009 tulu deklareerimata ega deklareerinud 2007. aastal summat 410 227 eurot, 2008. aastal summat 25 969 eurot ja 2009. aastal summat 46 028 eurot, mis vastab nii teistes liikmesriikides kui ka kolmandates riikides asuvatest kasiinodest saadud tulule. Agenzia väidab, et need summad tuleb arvata C. Blanco maksustatava tulu hulka, kuna need moodustavad DPR 917/86 artikli 67 lõike 1 punktis d nimetatud „muu tulu”. Seetõttu nõuti, et C. Blanco tasuks maksu ümberarvutuse alusel füüsilise isiku tulumaksu, lisamaksu ja trahvidena 2007. aasta eest 488 703,16 eurot, 2008. aasta eest 23 919,86 eurot ja 2009. aasta eest 41 291,89 eurot.
- 10 C. Blanco esitas nende maksuteadete peale mitu kaebust. Kaebused liideti, kuna nende ese ja need esitanud isik kattusid. Viimati nimetatud isik leiab esiteks, et teabesse, millele Agenzia tugineb, tuleb suhtuda teatava ettevaatusega, kuna see pärineb veebisaidilt, kus on ära toodud üksnes võitude brutosummad ja kus on arvesse võetud vaid teatavaid tegureid, mis võite mõjutavad nagu „stacking”, kantud kaotused ja kulutused. Teiseks kinnitab ta, et maksuotsused rikuvad eeskätt topeltmaksustamise keelu põhimõtet – mis on sätestatud rahvusvahelistes lepingutes, näiteks Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) välja töötatud tulu- ja kapitalimaksu näidislepingu artiklis 2 –, teenuste osutamise vabadust, mis on ette nähtud ELTL artiklis 56, ja diskrimineerimiskeelu põhimõtet, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 21 ning ELTL artiklites 18 ja 49. C. Blanco väidab, et teda on diskrimineeritud, pidades silmas, et Itaalias saadud tulu ei ole vaja deklareerida ja sellelt ei võeta tulumaksu, kuna kõnealust tulu maksustatakse selle asemel tuluallikalt võetava meelelahutusmaksuga ning kuna teistes riikides saadud tulu, mida on kasiinodes tuluallikalt juba maksustatud, ei peaks Itaalias maksustatama.
- 11 Selles osas viitab C. Blanco tema arvates sarnasele kohtuasjale, milles tehti kohtuotsus Lindman (C-42/02, EU:C:2003:613), kus Euroopa Kohus otsustas, et EÜ artikliga 49 on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt tuleb tulu, mis pärineb teistes liikmesriikides korraldatud hasartmängudest, pidada tulumaksuga maksustatavaks tuluks, samas kui liikmesriigis endas korraldatud hasartmängudest saadud tulu maksustamisele ei kuulu. Hageja leiab, et eelotsusetaotluse esitanud kohus peab jätma siseriiklikud õigusnormid kohaldamata, kuna need on diskrimineerivad eeskätt osas, milles need on vastuolus ELTL artikliga 56.
- 12 Agenzia väidab, et põhikohtuasjas esitatud hagi ei ole põhjendatud ja palub see rahuldamata jätta. Ta leiab, et tegutses koosõlas kehtivate õigusnormidega, ja viitab üldisemalt detailsematele selgitustele, mille ta esitas maksuotsuses, kus ta märkis, et põhikohtuasja hageja oli jätnud kõnealuste maksustamisaastate osas tulu deklareerimata.
- 13 Eelotsusetaotluse esitanud kohus ei nõustu topeltmaksustamise väitega, leides, et maksu, mida peab tasuma hasartmänguasutus, tuleb eristada maksust, mida peab tasuma võitja. Nimelt nõutakse hasartmänguasutuse ja võitja poolt tasumisele kuuluv maks sisse erinevate maksuõigusnormide alusel.

- 14 Kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohus möönab, et kõnealused maksustamiskorrad erinevad sõltuvalt sellest, kas võit saadakse Itaalias või muus liikmesriigis, kujutab niisugune erinev maksustamine endast keelatud diskrimineerimist üksnes juhul, kui erinevuse õigustamiseks puuduvad põhjendused.
- 15 See kohus kinnitab, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt võib niisugust erinevat maksustamist pidada õigustatuks, kui see tuleneb sõnaselgest erandsättest nagu ELTL artikkel 52, millele viitab ELTL artikkel 62, ja kui see on avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise huvides, olles seejuures kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ja tagades tõhusalt eesmärgi ühtse ja süstemaatilise saavutamise.
- 16 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul on Itaalia õigusnormide eesmärk käesolevas asjas mitte niivõrd kaitsta selle liikmesriigi hasartmänguasutusi, vaid hoida ära rahapesu ja enda teenitud raha pesu välismaal ning piirata seda, et raha, mille päritolu ei ole võimalik kontrollida, viiakse välismaale või tuuakse Itaaliasse.
- 17 See kohus peab vajalikuks, et Euroopa Kohus hindaks täpselt neid põhjuseid, mis ajendasid liikmesriigi seadusandjat kõnealuseid õigusnorme vastu võtma, ja et Itaalia valitsusel oleks võimalik esitada põhjendusi selle kohta, miks ta otsustas välismaal saadud hasartmänguvõite maksustada.
- 18 Neil asjaoludel otsustas Commissione tributaria provinciale di Roma menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas see, kui Itaalias elavad isikud on kohustatud Euroopa Liidu liikmesriikide kasiinodes saadud võidud deklareerima ja neilt makse tasuma, nagu on sätestatud [DPR 917/86] artikli 67 [lõike 1] punktis d, on [ELTL artikliga 56] vastuolus või tuleb seda pidada õigustatuks, kui see toimub [ELTL artikli 52] tähenduses avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise huvides?”

Kohtuasi C-367/13

- 19 Agenzia esitas 6. detsembril 2011 P.P. Fabrettile 2009. aasta kohta maksuotsuse, milles ta nõudis 45 327,48 euro tasumist, kuna P.P. Fabretti oli jätnud deklareerimata summa suuruses 52 000 eurot, mille ta oli teises liikmesriigis asuvas kasiinos pokkerit mängides saanud.
- 20 P.P. Fabretti vaidlustas maksuotsuse C. Blanco esitatud põhjustega identsetest põhjustest lähtudes ja esitas selle peale kaebuse. Agenzia esitab tema väidetele vastuväited, mis on analoogsed vastuväidetele, mille ta esitas C. Blanco väidetele.
- 21 Commissione tributaria provinciale di Roma põhjendab vajadust esitada eelotsusetaotlus oma esimeses otsuses, mille te tegi kohtuasjas C-344/13, esitatud väidetele analoogsete väidetega. Ta otsustas menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule eelotsuse küsimuse, mis on identne viimati nimetatud eelotsusetaotluses esitatud küsimusega.
- 22 Euroopa Kohtu presidendi 11. juuli 2013. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-344/13 ja C-367/13 kirjalikuks ja suuliseks menetlemiseks ning kohtuotsuse tegemiseks.

Eelotsuse küsimus

- 23 Oma ainsa küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust selle kohta, kas ELTL artikleid 52 ja 56 tuleb tõlgendada nii, et nende normidega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt hasartmänguvõite, mis on saadud selles liikmesriigis asuvas hasartmänguasutuses,

tulumaksuga ei maksustata, samas kui võite, mis on saadud teistes liikmesriikides, selle maksuga maksustatakse, ja kas niisugust erinevat maksustamist võib õigustada avaliku korra, sisejulgeoleku või rahvatervise kaalutlustega.

- 24 Kõigepealt olgu täpsustatud, et kuigi otsene maksustamine kuulub liikmesriikide pädevusse, peavad nad selle teostamisel siiski järgima liidu õigust (vt selle kohta kohtuotsus Lindman, EU:C:2003:613, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 25 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib esiteks teada, kas kõne all olevad siseriiklikud õigusnormid kujutavad endast teenuste osutamise vabaduse piirangut.
- 26 Selles osas meenutagem, et ELTL artiklis 56 sätestatud teenuste osutamise vabadus ei nõua mitte ainult igasuguse riikondsusel või kodakondsusel põhineva diskrimineerimise kaotamist teises liikmesriigis asutatud teenuseosutaja suhtes, vaid ka kõigi piirangute kaotamist isegi juhul, kui need laienevad nii selle riigi kui ka teiste liikmesriikide teenuseosutajatele, kui need võivad keelata, takistada või muuta vähem soodsaks selle teenuseosutaja tegevuse, kelle asukoht on mõnes teises liikmesriigis, kus ta samalaadseid teenuseid seaduslikult osutab (vt eelkõige kohtuotsus Dirextra Alta Formazione, C-523/12, EU:C:2013:831, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 27 Nagu Euroopa Kohus on öelnud, kuuluvad EL toimimise lepingu teenuste osutamise vabadust käsitlevad sätted kohaldamisele tegevusele, mis võimaldab kasutajatel tasu eest osaleda hasartmängus (kohtuotsus Zenatti, C-67/98, EU:C:1999:514, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika). Lisaks sellele on teenuste osutamise vabadus ette nähtud nii teenuste osutaja kui ka nende saaja jaoks (kohtuotsus Liga Portuguesa de Futebol Profissional ja Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 28 Põhikohtuasjas nähtub eelotsusetaotluse esitanud kohtu tuvastustest ja Itaalia valitsuse seisukohtadest, et siseriiklike õigusnormide kohaselt maksustatakse Itaalias asuvates hasartmänguasutustes saadud võite tuluallikalt, mis tähendab, et neilt võitudelt nõutakse maks sisse hasartmänguasutustelt. Täpsemalt peetakse Itaalias asuvates hasartmänguasutustes saadud võitudelt kinni maks, mis arvutatakse mängus osalemise eest võetud tasu ja mängijatele võiduna makstud summa vahe alusel. Itaalia valitsus täpsustab, et Itaalias asuvates hasartmänguasutustes saadud võidud on tulumaksust vabastatud, et hoida ära seda, et samu summasid maksustatakse topelt, kui nende osas maksustatakse kõigepealt hasartmänguasutust ja seejärel mängijat.
- 29 Seevastu võite, mis saadakse välismaal asuvates hasartmänguasutustes, käsitatakse tuluna. Seda tulu peab tuludeklaratsioonis deklareerima ja niisiis on see tulumaksuga maksustatav.
- 30 Seega maksustatakse nende liikmesriigi õigusnormide alusel, mis lubavad maksust vabastada ainult selle liikmesriigi territooriumil saadud võite, tasu eest hasartmängude korraldamise teenuse osutamist erinevalt, sõltuvalt sellest, kas see toimus asjaomasel liikmesriigis või teistes liikmesriikides (vt selle kohta kohtuotsus Laboratoires Fournier, C-39/04, EU:C:2005:161, punkt 15 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 31 Lisaks, nagu mainivad põhikohtuasja hagejad ja Euroopa Komisjon, võib erinev maksustamine, mille kohaselt peetakse ainult teises liikmesriigis saadud hasartmänguvõite maksustatavaks tuluks, vähendada mängijate huvi minna teise liikmesriiki hasartmänge mängima. Nimelt mõjutab see asjaomaste teenuste adressaate, kes elavad liikmesriigis, kus kehtib niisugune erinev maksustamine, loobuma sellistes hasartmängudes osalemisest, mille korraldajad asuvad muudes liikmesriikides, kuna võimalus saada maksuvabastust on nende jaoks oluline (vt analoogia alusel kohtuotsused Vestergaard, C-55/98, EU:C:1999:533, punkt 21, ja komisjon vs. Taani, C-150/04, EU:C:2007:69, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 32 Asjaolu, et selles liikmesriigis asuvaid hasartmänguteenuste pakkujaid hasartmängude korraldajatena maksustatakse, ei tähenda, et põhikohtuasjas kõne all olevad õigusnormid ei ole selgelt diskrimineerivad, kuna asjaomane maks – nagu märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus – ei ole analoogne tulumaksuga, mida tuleb tasuda maksukohustuslastel võitudel, mida nad saavad hasartmängudes osalemisel teistes liikmesriikides (vt selle kohta kohtuotsus Lindman, EU:C:2003:613, punkt 22).
- 33 Nii kehtestavad need õigusnormid, mis on vaatluse all põhikohtuasjas, ELTL artikliga 56 tagatud teenuste osutamise vabadusele sellise diskrimineeriva piirangu, mis puudutab mitte ainult teenuste osutajaid, vaid ka teenuste saajaid.
- 34 Teiseks tuleb kindlaks teha, kas seda piirangut võib õigustada.
- 35 Eelotsusetaotluse esitanud kohus ja Itaalia valitsus väidavad, et põhikohtuasjas kõne all olevate õigusnormide eesmärk on hoida ära rahapesu ja enda teenitud raha pesu välismaal ning piirata seda, et raha, mille päritolu on eriti ebaselge, viiakse välismaale või tuuakse Itaaliasse.
- 36 Euroopa Kohus on – nagu märgib see valitsus – korduvalt sedastanud, et hasartmängualased õigusnormid kuuluvad valdkonda, kus liikmesriikide vahel esinevad märkimisväärsed kõlblusest tulenevad, usulised ja kultuurilised erinevused. Kuna antud valdkonda ei ole liidu tasandil ühtlustatud, siis on iga liikmesriigi ülesanne määratleda selles valdkonnas vastavalt oma väärtuste skaalale nõuded, mis tagavad asjaomaste huvide kaitse (vt eelkõige kohtuotsused Stanleybet International jt, C-186/11 ja C-209/11, EU:C:2013:33, punkt 24, ning Digibet ja Albers, C-156/13, EU:C:2014:1756, punkt 24).
- 37 Samas, kuigi Euroopa Kohus on oma praktikas tunnustanud ülekaalukaid üldisi huve, näiteks tarbijakaitse, pettuste ja hasartmängudega seotud liigse kulutamise ennetamise ning üldise avaliku korra säilitamise eesmärgid, millele võib tugineda teenuste osutamise vabaduse piiramise õigustamiseks, ei saa neile eesmärkidele sellegipoolest tugineda, et õigustada diskrimineerivalt kohaldatavaid piiranguid (kohtuotsus komisjon vs. Hispaania, C-153/08, EU:C:2009:618, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 38 Seega võib diskrimineerivat piirangut pidada õigustatuks, kui see tuleneb sõnaselgest erandsättest nagu ELTL artikkel 52, millele viitab ELTL artikkel 62, ja kui see teenib avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise huve (vt selle kohta kohtuotsused komisjon vs. Saksamaa, C-546/07, EU:C:2010:25, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika, ning Dickinger ja Ömer, C-347/09, EU:C:2011:582, punkt 79).
- 39 Järelikult võib niisuguseid õigusnorme, nagu on arutusel põhikohtuasjas, õigustada üksnes siis, kui nende eesmärk on tagada avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervisega seotud huve ELTL artikli 52 tähenduses. Lisaks tuleb meenutada, et liikmesriikide kehtestatud piirangud peavad vastama proportsionaalsuse tingimustele. Seega on siseriiklikud õigusnormid taotletava eesmärgi saavutamiseks sobivad üksnes juhul, kui need vastavad tõepoolest huvile saavutada see eesmärk ühtselt ja süstemaatiliselt (vt selle kohta kohtuotsused Engelmann, C-64/08, EU:C:2010:506, punkt 35, ja Pflieger jt, C-390/12, EU:C:2014:281, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Siiski kuulub siseriiklike õigusnormidega tegelikult taotletavate eesmärkide tuvastamine ELTL artikli 267 alusel Euroopa Kohtu lahendada oleva kohtuasja raames eelotsusetaotluse esitanud kohtu pädevusse. Samuti on eelotsusetaotluse esitanud kohtu pädevuses kontrollida Euroopa Kohtu esitatud suunistega arvestades, kas asjaomase liikmesriigi kehtestatud piirangud vastavad Euroopa Kohtu praktikast tulenevatele tingimustele osas, mis puudutab nende proportsionaalsust (vt selle kohta kohtuotsus Pflieger jt, EU:C:2014:281, punktid 47 ja 48 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 41 Mis puutub esiteks eesmärkidesse, millele tugineb Itaalia valitsus, st hoida ära rahapesu ja enda teenitud raha pesu välismaal ning piirata seda, et raha, mille päritolu on ebaselge, viiakse välismaale või tuuakse Itaaliasse, ja ilma et oleks vaja kindlaks teha, kas nimetatud eesmärk on avaliku korra

- mõistega hõlmatud, siis piisab sellest, kui nentida, et nagu nähtub Euroopa Kohtu praktikast, ei saa liikmesriigi ametivõimud üldkorras ja vahet tegemata eeldada, et teises liikmesriigis asutatud asutuste ja üksuste tegevus on kuritegelik (vt selle kohta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania, EU:C:2009:618, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 42 Edasi tuleb mainida – nagu märgib ka Euroopa Komisjon –, et Itaalia valitsus ei ole esitanud ühtegi tõendit selle kohta, et kui ka Itaalias on organiseeritud kuritegevusest saadav tulu suur, siis saadakse see tervikuna või peamiselt välismaal.
- 43 Lisaks näib maksuvabastuse üldkorras kohaldamata jätmine ebaproportsionaalne, kuna see läheb kaugemale sellest, mis on rahapesuga võitlemiseks vajalik, sest liikmesriikidel on võimalik selleks kasutada muid meetmeid nagu direktiivi 2005/60, mille eesmärk on võidelda rahapesuga ja mis artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunkti f kohaselt kuulub kohaldamisele kasiinodele.
- 44 Viimaseks ei saa välistada, et mängusõltuvuse vastane võitlus kuulub rahvatervise kaitse alla (vt selle kohta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania, EU:C:2009:618, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika) ja see võib niisiis õigustada teenuste osutamise vabadusele diskrimineeriva piirangu kehtestamist.
- 45 Nimelt, nagu mainib Belgia valitsus, on Euroopa Kohus korduvalt rõhutanud hasartmängude valdkonna eriomasust, kuna erinevalt vaba ja moonutamata konkurentsi rakendamisest traditsioonilisel turul võib sellise konkurentsi rakendamine sellel äärmiselt spetsiifilisel turul, st paljude ettevõtjate vahel, kellel on luba käitada samu hasartmänge, tuua kaasa kahjuliku mõju, kuna see ajendaks neid ettevõtjaid võistleva leidlikkuses, et muuta oma pakkumine atraktiivsemaks, kui on nende konkurentide oma, ning seeläbi suurendama tarbijate mängudele tehtavaid kulusi ja nende hasartmängusõltuvuse ohtu (vt eelkõige kohtuotsused *Pfleger jt*, EU:C:2014:281, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika, ning *Digibet ja Albers*, EU:C:2014:1756, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 46 Siiski, niisugustel asjaoludel, nagu on põhikohtuasjas vaatlusel all, ei ole see, kui liikmesriik maksustab teistes liikmesriikides asuvates hasartmänguasutustes saadud võite ja vabastab maksust oma territooriumil asuvates hasartmänguasutustes saadud võidud, sobiv selleks, et tagada mängusõltuvuse vastase võitluse järjekindlus, kuna see maksuvabastus võib tegelikkuses ajendada tarbijaid osalema nendes hasartmängudes, millele võib seda vabastust kohaldada (vt selle kohta kohtuotsus komisjon *vs.* Hispaania, EU:C:2009:618, punkt 41).
- 47 Järelikult ei saa põhikohtuasjas arutusel olevat diskrimineerimist õigustada ELTL artikli 52 tähenduses.
- 48 Seega tuleb kõiki eelnenud kaalutlusi silmas pidades eelotsuse küsimusele vastata, et ELTL artikleid 52 ja 56 tuleb tõlgendada nii, et nende normidega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt hasartmänguvõite, mis on saadud teistes liikmesriikides asuvatest hasartmänguasutustest, maksustatakse tulumaksuga, samas kui niisugune tulu on tulumaksust vabastatud, kui see pärineb selle liikmesriigi territooriumil asuvast hasartmänguasutusest.

Kohtukulud

- 49 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

ELTL artikleid 52 ja 56 tuleb tõlgendada nii, et nende normidega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt hasartmänguvõite, mis on saadud teistes liikmesriikides asuvatest hasartmänguasutustest, maksustatakse tulumaksuga, samas kui niisugune tulu on tulumaksust vabastatud, kui see pärineb selle liikmesriigi territooriumil asuvast hasartmänguasutusest.

Allkirjad